

«Затверджую»
Ректор
Рівненського державного
гуманітарного університету
проф. Р.М. Постоловський

«28» вересня 2017 р.

ПОЛОЖЕННЯ **про Інституційний репозитарій** **Рівненського державного гуманітарного університету**

1. Загальні положення

- 1.1.** Положення про Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету (далі - репозитарій) визначає основні поняття, склад, призначення, завдання і регламентує основні засади його організації та управління.
- 1.2.** Репозитарій формується та функціонує відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України (№ 541 від 19.07.2017 р.) про «Положення про Національний репозитарій академічних текстів»;

Законів України:

«Про вищу освіту» (№ 1556-18 від 04.08.2015 р.);

«Про науково-технічну інформацію» (№ 3322-ХІІ ред. від 19.04.2014 р.);

"Про авторське право і суміжні права" (№ 3792-12 від 23.12.1993 р. (з подальшими змінами до нього)), що встановлює авторське право на комп'ютерні програми для ЕОМ, електронні видання, бази даних, літературні письмові твори;

"Про бібліотеки і бібліотечну справу" (№ 32/95-ВР від 27.01.1995 р.) (з наступними доповненнями до нього);

"Про Національну програму інформатизації" (№ 74/98-ВР від 04.02.1998 р. (зі змінами від 01.08.2016 р.));

«Про доступ до публічної інформації» (№ 2939-VI від 13.01.2011 р.);

"Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 - 2015 роки" (№ 537-V від 09.01.2007 р.);

"Про електронні документи та електронний документообіг" (№ 851-IV від 22.05.2003 р.), який поширюється на відносини, що виникають у процесі створення, відправлення, передавання, одержання, зберігання, використання електронних документів;

"Про захист інформації в автоматизованих системах" (№ 80/94-ВР ред. від 31.05.2005 р.), який встановлює основи регулювання правових відносин щодо захисту інформації в автоматизованих системах за умови дотримання права власності громадян України на інформацію та права доступу до неї;

Цивільного кодексу України (№ 435 - IV ред. від 02.11.2016 р.);

ДТСУ ГОСТ 7.1:2006 "Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання";

ДСТУ 3582:2013 «Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою»;

даного «Положення про Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету».

- 1.3. Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету (далі репозитарій або IRRSUH) - це електронний архів, що накопичує академічні тексти (або документи, твори, видання, публікації, праці) наукового, навчального та методичного призначення, створені науковцями, докторантами, аспірантами, співробітниками, студентами університету, надаючи постійний безкоштовний повнотекстовий доступ до цих документів через мережу Інтернет.
- 1.4. Власником репозитарію є Рівненський державний гуманітарний університет. Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету є частиною загальної електронної бази даних (колекції) наукової бібліотеки.
- 1.5. Рівненський державний гуманітарний університет як інституціональний учасник подає твори до Національного репозитарію академічних текстів (відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України (№ 541 від 19.07.2017 р.) про затвердження «Положення про Національний репозитарій академічних текстів»).
- 1.6. Назва репозитарію IRRSUH є скороченням повної назви Інституційного репозитарію Рівненського державного гуманітарного університету англійською мовою (Institutional Repository Rivne State University of Humanites). Адреса репозитарію в Інтернеті _____

1.7. Основні терміни:

автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір;

академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової і науково-технічної

діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць;

відкритий доступ – розміщення у мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласником (технічне здійснення доступу надається безкоштовно у будь-який час і без обмежень);

виключне право – майнове право особи, яка має щодо твору, виконання, постановки, передачі організації мовлення, фонограми чи відеограми авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів авторського права і (або) суміжних прав лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншим особам у межах строку, встановленого Законом України «Про авторське право і суміжні права»;

власник інформації – фізична або юридична особа, якій належить право власності на інформацію відповідно до Закону України «Про захист інформації в автоматизованих системах»;

договір приєднання - договір, умови якого встановлені однією із сторін у формулярах або інших стандартних формах, який може бути укладений лише шляхом приєднання другої сторони до запропонованого договору в цілому. Друга сторона не може запропонувати свої умови договору;

інституціональні учасники – юридичні особи, зокрема, вищі навчальні заклади, наукові установи, наукові видавництва, організації, бібліотеки, що подають в електронному вигляді академічні тексти Національному репозитарію;

інтелектуальні права на твір включають особисті немайнові та майнові права;

кваліфікаційна випускна робота здобувача вищої освіти – самостійна робота, яка готується з метою публічного захисту для здобуття ступеня вищої освіти молодшого бакалавра, бакалавра чи магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста;

національний репозитарій – загальнодержавна розподілена електронна база даних, в якій накопичуються, зберігаються і систематизуються академічні тексти;

репозитарій (електронний архів) – цифрова база даних (колекція), у якій збираються, систематизуються і зберігаються інтелектуальні твори університетських спільнот у цифровому вигляді та мережевий сервіс з управління та розповсюдження таких продуктів;

твори – створені авторами у результаті творчої діяльності за особистою ініціативою, на замовлення, чи в порядку виконання службових обов'язків: літературні письмові твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо); виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори; комп'ютерні програми; бази даних; музичні твори з текстом і без тексту; аналітичні огляди, звіти, презентації тощо; ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, архітектури та інших сфер діяльності; аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; твори архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва; фотографічні твори, у тому числі твори, виконані способами, подібними до фотографії; твори ужиткового мистецтва; збірники творів, збірники обробок фольклору, енциклопедії та антології, збірники звичайних даних, інші складені твори за умови, що вони є результатом творчої праці за добором, координацією або упорядкуванням змісту без порушення авторських прав на твори, що входять до них як складові частини; тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами аудіовізуальних творів; інші твори;

університетські спільноти - науковці, докторанти, аспіранти, працівники і студенти, які можуть бути представлені одноосібно або колективно;

управління репозитарієм - організація, що управляє на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав і не має на меті одержання прибутку.

2. Мета, завдання, функції та призначення репозитарію

2.1. Мета і завдання репозитарію:

- сприяння розвитку освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності шляхом покращення доступу до академічних текстів та сприяння академічній доброчесності;
- забезпечення місця і способу централізованого та довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів;
- сприяння зростанню популяризації університету шляхом представлення його наукових творів у глобальній мережі;
- збільшення цитованості наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету шляхом забезпечення вільного доступу до них за допомогою мережі Інтернет;
- створення надійної і доступної системи обліку наукових творів.

2.2. Функції репозитарію:

- навчальна;
- наукова;
- комунікативна;
- довідково-інформаційна.

2.3. Призначення репозитарію:

- накопичення, систематизація, зберігання та поширення в електронному вигляді інтелектуальних творів університетської спільноти;
- надання безкоштовного відкритого повнотекстового доступу до них засобами Інтернет-технологій;
- поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

3. Управління репозитарієм

3.1. Загальне управління здійснює Науково-технічна рада РДГУ, Координаційна рада з організації роботи репозитарію, до якої входять: ректор (голова), перший проректор (заступник голови), проректор з наукової роботи (заступник голови), проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи, проректор з навчально-виховної роботи, декан факультету математики та інформатики, директор наукової бібліотеки, заступник директора з науково-методичної роботи наукової бібліотеки, заступник директора з наукової роботи наукової бібліотеки, начальник відділу інформаційного та мережевого забезпечення, начальник юридичного відділу.

3.2. Наукова бібліотека є координатором в роботі по формуванню повнотекстової бази Інституційного репозитарію Рівненського державного гуманітарного університету (поповнення, ведення та збереження документів).

3.3. Технічну та програмну підтримку роботи з Інституційним репозитарієм Рівненського

державного гуманітарного університету, працездатність його програмних та технічних засобів здійснює відділ інформаційного та мережевого забезпечення РДГУ.

- 3.4.** Усі суперечливі питання щодо включення або вилучення документів із репозитарію, коло осіб, які можуть розміщувати свої твори, перелік творів і порядок їх розміщення вирішує Науково-технічна рада РДГУ, Координаційна рада з організації роботи репозитарію.

4. Склад і структура репозитарію

- 4.1.** В структурі репозитарію мають бути представлені:

- факультети, кафедри та інші структурні підрозділи РДГУ;
- типи видань, публікацій та інших документів;
- назви представлених матеріалів.

- 4.2.** Структура репозитарію складається з творів (книг, статей із періодичних видань та частин документів (збірників), дисертацій та авторефератів дисертацій, збірників наукових праць РДГУ, кваліфікаційних випускних робіт здобувачів вищої освіти у РДГУ). При необхідності за рішенням Науково-технічної ради РДГУ, Координаційної ради з організації роботи репозитарію можуть створюватися інші фонди та зібрання документів.

- 4.3.** Тематичний склад визначається відповідно до навчального та наукового процесів університету. Репозитарій включає в електронній формі такі види академічних текстів:

- дисертації на здобуття наукових ступенів, автореферати дисертацій викладачів, докторантів і аспірантів РДГУ та здобувачів інших організацій, які захистили дисертації у спеціалізованих вчених радах РДГУ;
- кваліфікаційні випускні роботи здобувачів вищої освіти у РДГУ;
- статті у наукових виданнях, у тому числі всі статті (сукупність статей), на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- монографії, у тому числі ті, на підставі захисту яких присуджено науковий ступінь;
- наукові видання (збірники наукових праць, вісники, матеріали наукових конференцій та ін.);
- звіти у сфері наукової і науково-технічної діяльності;
- депоновані наукові роботи;
- підручники, навчальні посібники, інші науково- та навчально-методичні видання;
- публікації, розміщені авторами на Інтернет-платформах для обміну науковими публікаціями.

- 4.4.** За видами електронних ресурсів репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні картографічні дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа.

- 4.5. Хронологічні рамки для репозитарію не встановлюються.
- 4.6. За рівнем доступності твори в репозитарії мають бути у відкритому доступі.
- 4.7. З подальшим формуванням (веденням) репозитарію його зміст та структура може змінюватися.

5. Засади створення та функціонування репозитарію

- 5.1. Репозитарій є веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій творів), що визначені однією установою – Рівненським державним гуманітарним університетом.
- 5.2. Репозитарій поповнюється творами шляхом самоархівування їх автором або шляхом передачі електронної копії до наукової бібліотеки РДГУ у терміни, що визначені у Додатку 1 до цього Положення. Адміністратор репозитарію реєструє авторів, надаючи їм права депозитора.
- 5.3. Депозитором може бути як автор, так і уповноважені працівники наукової бібліотеки, кафедр (за бажанням автора). При цьому автор надає електронну версію твору в будь-якому форматі і набір ключових слів трьома мовами: українською, англійською, російською.
- 5.4. Публікації, що передаються у репозитарій, забезпечуються заголовками, прізвищами авторів, анотацією мовою оригіналу та ключовими словами українською, англійською та російською мовами.
- 5.5. Повнотекстова база текстів, їх бібліографічний опис збирається та формується у репозитарії у тому вигляді, в якому піддається обробці, перегляду та порівнянню.
- 5.6. З метою зменшення ризику несанкціонованого використання творів недобросовісними користувачами мережі Інтернет та захисту прав авторів, авторам пропонується здійснити (за бажанням), додаткові дії захисту творів, які оприлюднюються вперше: попередньо опублікувати твір в паперовому варіанті, засвідчити у нотаріуса (в юридичному відділі РДГУ) дату створення твору, відправити особі поштовим листом.

6. Програмне забезпечення

- 6.1. Репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення EPrints, що вільно розповсюджується під ліцензією GVN та розроблена в університеті Саутгемптона і є однією із найпоширеніших платформ для організації репозитаріїв.
- 6.2. Програмним забезпеченням EPrints підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак, рекомендуються для використання певні формати у кожному з видів:

Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe PDF, Microsoft Word	pdf, doc , docx
Презентація	Microsoft Powerpoint	ppt, pptx
Таблиці	Microsoft Excel	xls, xlsx
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	WAV, MP3	wav, mp3
Відео	MPEG	mpeg, mpg, mpe

7. Авторський договір

- 7.1.** Відкритий доступ не віднімає авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужувані та зберігаються за ним незалежно від способу публікації. Виняткове право на твір автор реалізує добровільно, ухвалюючи рішення про розміщення своєї публікації в Інтернеті і підтверджуючи це в Авторському договорі щодо подання твору до Інституційного репозитарію Рівненського державного гуманітарного університету в електронному вигляді.
- 7.2.** Твір не може бути розміщений у репозитарії, якщо він порушує чинне законодавство України, права людини на таємницю її особистого та сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральному стану особистості, містить інформацію, що охороняється державою.
- 7.3.** При підписанні Авторського договору автор передає університету на безоплатній основі права на використання твору:
- на внесення твору у базу даних репозитарію;
 - на відтворення твору чи його частин у електронній формі, не змінюючи його змісту;
 - на виготовлення електронних копій твору для постійного архівного зберігання;
 - на використання твору без одержання прибутку та на виготовлення його копій для некомерційного розповсюдження;
 - на надання електронних копій твору для відкритого доступу в мережі Інтернет.
- 7.4.** В Авторському договорі автор підтверджує, що, розміщуючи роботу у репозитарії, він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв).
- 7.5.** Авторським договором автор підтверджує, що на момент розміщення твору у репозитарії лише йому належать виняткові майнові права на твір, що вони ні повністю, ні частково нікому не передані (не відчужені), що майнові права на твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.
- 7.6.** Автор гарантує наявність у нього авторських і майнових прав на твір, що передаються за Авторським договором, та зобов'язується самостійно і за свій рахунок задовольнити можливі претензії третіх сторін, які пов'язані з майновими і немайновими авторськими правами на твір, якщо такі виникнуть.

- 7.7. У випадку, коли твір написано у співавторстві, кожний з авторів приймає умови Авторського договору, розміщуючи такий твір у репозитарії.
- 7.8. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.
- 7.9. Авторський договір може бути розірвано на вимогу автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у репозитарії, а також якщо договір містить інші умови, обтяжливі для автора. Тоді він сам, або за допомогою адміністратора вилучає твір з репозитарію.

8. Прикінцеві положення

Всі зміни та доповнення до «Положення про Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету» вносяться Наказом ректора про внесення змін та доповнень, або затверджується Положення у новій редакції.

«Положення про Інституційний репозитарій Рівненського державного гуманітарного університету» затверджено на засіданні Вченої ради РДГУ (Протокол №11 від 28 вересня 2017 року).